

Arbetslivskommissionen för maskin- och produktionsteknik, lägesbild 2024

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN

ANTAL EXAMINA ST.

Grundexamen inom maskin- och produktionsteknik (GE): 1 677
Yrkesexamen i maskinmontering och underhåll (YE): 132
Specialyrkesexamen i maskinmontering och underhåll (SYE): 12
Yrkesexamen i produktionsteknik (YE): 48
Specialyrkesexamen i produktionsteknik (SYE): 1–4

ANTAL EXAMENSDELAR

GE inom maskin- och produktionsteknik: 21 261 st.
YE i maskinmontering och underhåll: 387 st.
SYE i maskinmontering och underhåll: 51 st.
YE i produktionsteknik: 279 st.
SYE i produktionsteknik: 12 st.

GE inom maskin- och
produktionsteknik

**Gemensamma
examensdelar (GED):**
627 st.

**Lokala
examensdelar:**
282 st.

GE inom maskin- och produktionsteknik

Kompetensområdet för installation och automation 309 st.
Kompetensområdet för produktionsteknik 1 353 st.
Uppgift saknas 15 st.

YE i maskinmontering och underhåll

Kompetensområdet för installation av hissar 15 st.
Kompetensområdet för maskinmontering 15 st.
Kompetensområdet för underhåll 99 st.
Kompetensområdet för underhållsinstallation 4 st.
Uppgift saknas 1–4 st.

SYE i maskinmontering och underhåll

Inget kompetensområde, ingen examensbenämning
Uppgift saknas 12 st.

YE I PRODUKTIONSTEKNIK

Kompetensområdet för maskinbearbetning 12 st.
Kompetensområdet för plåt- och svetsningsteknik 12 st.
Kompetensområdet för plats- och gummiteknik 24 st.
Uppgift saknas 1–4 st.

SYE I PRODUKTIONSTEKNIK

Inget kompetensområde
Examensbenämning: Svetskoordinator 1–4 st.

STUDIERNAS MÅL (ENLIGT EXAMENSDEL) HELA EXAMEN ELLER EXAMENSDEL/EXAMENSDELAR

GE inom maskin- och produktionsteknik

hel examen	examensdel/ delar
19 476 st.	1 782 st.

YE i maskinmontering och underhåll

hel examen	examensdel/ delar
384 st.	3 st.

SYE i maskinmontering och underhåll

hel examen	examensdel/ delar
51 st.	0 st.

YE I PRODUKTIONSTEKNIK

hel examen	examensdel /delar
204 st.	75 st.

SYE I PRODUKTIONSTEKNIK

hel examen	examensdel/ delar
12 st.	3 st.

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN

Reflektioner

Antal avlagda examina

- Antalet grundexamina har fortsatt att öka. Ökningen under jämförelseperioden (2023–2024) var 8,3 %, vilket är 128 examina. När det gäller YE och SYE i maskinmontering och underhåll är situationen nästan oförändrad. Antalet yrkesexamina i produktionsteknik har börjat öka. I fråga om SYE i produktionsteknik minskar antalet studerande fortfarande.

Antal avlagda examensdelar

- Antalet avlagda examensdelar har ökat i grundexamen inom maskin- och produktionsteknik. Ökningen har varit 10,7 % under jämförelseperioden. Detta överskrider hela tillväxtprocenten för avläggande av examina. För YE i produktionsteknik är antalet prestationer i linje med ökningen bland dem som avlagt hela examen.

Antal avlagda kompetensområden

- Den största ökningen i grundexamina har gällt kompetensområdet för produktionsteknik. I yrkesexamina nästan halverades avläggandet av kompetensområdet för installation av hissar jämfört med året innan. I fråga om maskinmontering ökar antalet prestationer.

Övriga reflektioner

- Yrkesexamen i produktionsteknik
 - Ökningen har varit 26,3 % under jämförelseperioden, men kvantitativt endast 10.
 - Avläggandet av delexamina har inte ökat, dvs. det har inte uppstått någon ny efterfrågan/nytt utbud för kontinuerligt lärande.
- Specialyrkesexamina är mycket marginella.
- För SYE i produktionsteknik behövs en noggrannare utredning av vad den ständigt sjunkande efterfrågan på examen beror på.
- Ökningen i avläggandet av examensdelarna i grundexamen inom maskin- och produktionsteknik har proportionellt sett varit större än ökningen av antalet hela examina. Av detta kan man anta att antalet personer som avlägger delexamina har ökat och att examensdelar har producerats/produktifierats för kontinuerligt lärande. Arbetskraftsutbildningen har ökat.
- I grundexamina dominerar kompetensområdet för produktionsteknik – kommer det att finnas tillräckligt med arbetare för arbetsuppgifter inom installation och automation i framtiden? Vilken kompetensbas säkerställer sysselsättningen bäst? Hur marknadsför man och gör branschen synligare?

Arbetslivskommissionen för maskin- och produktionsteknik, lägesbild 2024

ANORDNANDE AV EXAMINA

ANORDNARTILLSTÅND

GE inom maskin- och produktionsteknik: 55 st.
YE i maskinmontering och underhåll: 38 st.
SYE i maskinmontering och underhåll: 22 st.

AKTIVA ANORDNARE

GE inom maskin- och produktionsteknik: 49 st.
YE i maskinmontering och underhåll: 18 st.
SYE i maskinmontering och underhåll: 5 st.

ICKE-AKTIVA ANORDNARE

GE inom maskin- och produktionsteknik: 6 st.
YE i maskinmontering och underhåll: 20 st.
SYE i maskinmontering och underhåll: 17 st.

ANORDNANDE AV EXAMINA Reflektioner

SPRÅKEN PÅ AVLAGDA EXAMINA

GE inom maskin- och produktionsteknik
Finska 1 611 st.
Svenska 60 st.
Engelska 6 st.

YE i maskinmontering och underhåll
Finska 132 st.

SYE i maskinmontering och underhåll
Finska 12 st.

ANORDNARTILLSTÅND FRÄMMANDE SPRÅK

GE inom maskin- och produktionsteknik:
Engelska 10 st.

Språklig och geografisk täckning samt fördelning av prestationer

- Det har inte skett väsentliga förändringar i antalet anordnartillstånd. Det omfattande nätverket av anordnare av grundexamina garanterar att det finns god tillgång till utbildning i olika landskap.
- I fråga om grundexamina är aktivitetsnivån bland utbildningsanordnarna god – icke-aktiva anordnare på grundexamensnivå (6 st.) tyder på att anordnartillstånd inte behövs.
- Genomföranden på främmande språk erbjuds, men det praktiska genomförandet är mycket litet. 60 svenskspråkiga examina och 6 engelskspråkiga examina slutfördes.
 - Det är möjligt att de som studerar på engelska avlägger delexamina och att deras prestationer syns i det ökade antalet avlagda examensdelar. Därför är antalet hela examina lågt i förhållande till antalet anordnartillstånd.
- Ordlandet av/täckningen hos yrkesexamina i maskinmontering och underhåll är på god nivå (18/20).
- Utbudet av specialyrkesexamina inom maskinmontering och underhåll är svagt. Fem (5) aktiva anordnare och 17 passiva anordnare. Detta kan för sin del förklara den marginala prestationsvolymen.

Arbetslivskommissionen för maskin- och produktionsteknik, lägesbild 2024

ANORDNANDE AV EXAMINA

ANORDNARTILLSTÅND

YE i produktionsteknik: 44 st.
SYE i produktionsteknik: 26 st.

AKTIVA ANORDNARE

YE i produktionsteknik: 22 st.
SYE i produktionsteknik: 4 st.

ICKE-AKTIVA ANORDNARE

YE i produktionsteknik: 22 st.
SYE i produktionsteknik: 22 st.

ANORDNANDE AV EXAMINA Reflektioner

SPRÅKEN PÅ AVLAGDA EXAMINA

YE i produktionsteknik:
Finska 48 st.

SYE i produktionsteknik
Finska 1–4 st.

Språklig och geografisk täckning samt fördelning av prestationer

- I fråga om YE i produktionsteknik är mindre än hälften av anordnarna aktiva.
- I fråga om specialyrkesexamen är situationen ännu sämre, 4/22 anordnare är aktiva. I dessa fall möjliggör sannolikt inte efterfrågan/resurserna genomförande.
 - Detta kan delvis förklara varför specialyrkesexamina har blivit marginella till sina prestationsvolym.
- I fråga om yrkes- och specialyrkesexamina
 - Utbudets geografiska täckning måste ökas.
 - Samarbetet mellan utbildningsanordnarna måste ökas för att resurserna för utbildningarna och den kompetens som krävs ska kunna säkerställas.

Arbetslivskommissionen för maskin- och produktionsteknik, lägesbild 2024

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Fördelning av platserna för yrkesprov

GE INOM MASKIN- OCH
PRODUKTIONSTEKNIK
Arbetsplats 31,5 %
Läroanstalt 53,3 %
Arbetsplats + läroanstalt 7,66 %
Uppgift saknas 7,54 %

YE I MASKINMONTERING OCH
UNDERHÅLL
Arbetsplats 89,15 %
Läroanstalt 1,55 %
Arbetsplats + läroanstalt 5,43 %
Uppgift saknas 3,88 %

SYE I MASKINMONTERING OCH
UNDERHÅLL
Arbetsplats 100 %

YE I PRODUKTIONSTEKNIK
Arbetsplats 67,39 %
Läroanstalt 25 %
Arbetsplats + läroanstalt 5,43 %
Uppgift saknas 2,17 %

SYE I PRODUKTIONSTEKNIK
Arbetsplats 60 %
Läroanstalt 20 %
Arbetsplats + läroanstalt 0 %
Uppgift saknas 20 %

Reflektioner över fördelningen av prestationsplatser

- GE-yrkesproven genomförs i huvudsak vid läroanstalter, vilket är i linje med tidigare år. Andelen yrkesprov som avlagts i arbetslivet ökar. Är det ännu på önskad nivå?
- Största delen av YE- och SYE-proven görs på arbetsplatserna, som sig bör, men det förekommer också yrkesprov vid läroanstalterna, vilket är en uppseendeväckande observation.
- Bristfälliga uppgifter på flera ställen (särskilt GE inom maskin- och produktionsteknik och SYE i produktionsteknik) minskar tillförlitligheten och visar att det finns utrymme för förbättringar i dokumentations- och systempraxisen.

Reflektioner kring yrkesprov som ordnas vid läroanstalter

- Läroanstalternas lärmiljöer och maskinpark motsvarar bättre kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna, eftersom de bygger på dem.
- Åldersbegränsningarna på 18 år inom industrin är fortfarande ett hinder för att öka antalet yrkesprov som görs i arbetslivet.
- Arbetsplatsernas begränsade mottagningsförmåga – det finns ingen lämplig praktikplats eller det finns ingen lämplig verksamhet i produktionen, arbetsplatserna vill inte ha produktionsavbrott.
- PUK-specialarrangemang.
- Motiverat utnyttjande av yrkesprov vid läroanstalter kan trygga avläggandet av examen även när deltagande i arbetslivet inte genast är möjligt.

Reflektioner kring utbildningsanordnarnas utvecklingsobjekt och goda praxis

- Det finns fortfarande utmaningar med dokumenteringen av yrkesprov/inloggningen.
- Mer samarbete med arbetslivet: i synnerhet standardisering av GE-prov, modelllösningar samt färdiga yrkesprovsplaner för gemensamt bruk.

Arbetslivskommissionen för maskin- och produktionsteknik, lägesbild 2024

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Respons

Responsenkäter (svarsskala 1–5)

STUDERANDERESPONSENS AVSLUTANDE
ENKÄT, YRKESPROV

GE inom maskin- och produktionsteknik
4,2

YE i maskinmontering och underhåll 4,7
SYE i maskinmontering och underhåll
4,6

(nationellt medeltal 4,6)

RESPONS FRÅN
ARBETSPLATSHANDLEDAREN

GE inom maskin- och produktionsteknik
4,0

YE i maskinmontering och underhåll 3,8
SYE i maskinmontering och underhåll 3,1
(nationellt medeltal 4,2)

ARBETSPLATSRESPONS

GE inom maskin- och produktionsteknik
4,1

YE i maskinmontering och underhåll 4,3
SYE i maskinmontering och underhåll 4,3
(nationellt medeltal 4,2)

Reflektioner

Studeranderespons

- Responsen från studerande som avlägger grundexamen inom maskin- och produktionsteknik (4,2) ligger redan för andra året klart under det nationella medeltalet (4,6), vilket tyder på att de studerande upplever att handledningen, förberedelserna eller genomförandet i anslutning till yrkesproven fungerar sämre än på riksnivå. I yrkes- och specialyrkesexamina är studeranderesponsen däremot stark.

Respons från arbetsplatshandledaren

- Responsen från handledarna i specialyrkesexamen i maskinmontering och underhåll har sjunkit från föregående år 3,6–3,1 och ligger betydligt under det nationella medeltalet (4,2). Detta kan tyda på att arbetsplatshandledarna upplever handledningen som belastande och stödet som bristfälligt eller oklart. Även i andra examina ligger handledarnas respons under det nationella medeltalet: YE 3,8 och GE 4,0. Även om nivåerna inte är kritiskt låga kan man tänka att handledarnas upplevelse är förknippad med utmaningar som utbildningsanordnarna borde ta tag i.

Arbetsplatsrespons

- Responsen från arbetsplatserna (cheferna eller företrädare för organisationerna) är som helhet positiv, och klart positivare än responsen från arbetsplatshandledarna.
- Responsen för alla examina ligger åtminstone på eller över det nationella medeltalet.
- Det svaga resultatet av arbetsplatsresponsen för specialyrkesexamen i maskinmontering och underhåll 2023 (2,7) har bytts ut mot en god nivå (4,3) 2024.
 - Resultatet kan vittna om att verksamheten har utvecklats strukturellt, men stödet för den personliga handledningen måste stärkas ytterligare.
 - Eventuellt upplevs samarbetet på organisationsnivå som nyttigt och smidigt, men i vardagliga handledningssituationer kan det förekomma belastning, oklarheter eller strukturella brister i handledningen.

Arbetslivskommissionen för maskin- och produktionsteknik, lägesbild 2024

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Respons

Responsenkäter (svarsskala 1–5)

STUDERANDERESPONSENS
AVSLUTANDE ENKÄT, YRKESPROV

YE i produktionsteknik 4,5
SYE i produktionsteknik -
(nationellt medeltal 4,6)

RESPONS FRÅN
ARBETSPLATSHANDLEDAREN

YE i produktionsteknik 4,2
SYE i produktionsteknik 3,8
(nationellt medeltal 4,2)

ARBETSPLATSRESPONS

YE i produktionsteknik 4,1
SYE i produktionsteknik -
(nationellt medeltal 4,2)

Reflektioner

Studeranderespens

- Studeranderespensen för yrkesexamen i produktionsteknik är på god nivå (4,5), även om den ligger något under det nationella medeltalet (4,6). Responsen visar att de studerande i huvudsak är nöjda med yrkesprovsprocessens innehåll, handledningen och kvaliteten på genomförandet. SYE-prestationsmängderna är marginella - ingen statistisk betydelse.

Respons från arbetsplatshandledaren

- Responsen från arbetsplatshandledare för yrkesexamen i produktionsteknik är i linje med det nationella medeltalet (4,2), vilket tyder på ett lyckat genomförande av yrkesprovsverksamheten och handledningen på arbetsplatserna.

Arbetsplatsrespons

- Arbetsplatsresponsen för yrkesexamen i produktionsteknik är bra (4,1) och nära det nationella medeltalet (4,2). Utifrån resultaten upplever arbetsplatserna att yrkesprovssamarbetet fungerar och att utbildningsanordnarnas verksamhetssätt är tillförlitliga.
 - Detta resultat kan återspegla etablerade strukturer och utvecklandet av samarbetet och samarbetsmodellerna. Även om handledarna kan uppleva belastning i vardagen upplever arbetsplatserna i större utsträckning att utbildningssamarbetet är värdefullt.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Bedömning av kunnande och förverkligande av tvåpartsbedömningen i yrkesinriktade examensdelar

GE INOM MASKIN- OCH
PRODUKTIONSTEKNIK

**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 41,3 %**
Uppgift saknas 2,9 %

YE I MASKINMONTERING OCH UNDERHÅLL

**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 94,6 %**
Uppgift saknas 0 %

SYE I MASKINMONTERING OCH UNDERHÅLL

**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 94,1 %**
Uppgift saknas 0 %

YE I PRODUKTIONSTEKNIK

**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 69,6 %**
Uppgift saknas 1,1 %

SYE I PRODUKTIONSTEKNIK

**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 100 %**
Uppgift saknas 0 %

Reflektion kring förverkligandet av tvåpartsbedömningen

- I grundexamen har tvåpartsbedömningen hållits på låg nivå (41,3 %), vilket tyder på strukturella utmaningar såsom tillgången till arbetsplatser, de studerandes ålder eller ett läroanstaltsbetonat genomförandesätt.
- Inom YE i produktionsteknik minskade tvåpartsbedömningen något jämfört med året innan, vilket är en beaktansvärd utvecklingstrend.
- Som helhet fungerar tvåpartsbedömningen väl på de examensnivåer där samarbetet med arbetslivet är nära integrerat i genomförandet av utbildningen.

VITSORD I BEDÖMNING AV KUNNANDE INOM YRKESUTBILDNINGEN

GE INOM MASKIN- OCH PRODUKTIONSTEKNIK

Medeltal 3,4

Yrkesinriktad examensdel 3,6

Gemensam examensdel 3,1
(nationellt medeltal 3,7)

Planer för bedömning av kunnande

- Vitsorden för bedömningen av kunnande inom grundexamen har inte utvecklats sedan året innan. Detta tyder på att det finns behov av att utveckla bedömningskriterierna, bedömningssituationernas kvalitet eller stödet för lärandet. I synnerhet den låga vitsordsnivån i de gemensamma examensdelarna framhäver vikten av att stödja studerande som kan ha sämre kontakter till arbetslivet. Utnyttjandet av planerna för bedömning av kunnande är kanske inte systematiskt i alla avseenden.

Övrigt

- Det finns ingen direkt korrelation mellan tvåpartsbedömningen och bedömningsvitsorden, men tvåpartsbedömningens höga nivå är ofta kopplad till en högre respons och bedömningarnas pålitlighet. Att vitsorden stannar på stället tyder på att även om strukturerna har utvecklats förutsätts ett långsiktigare arbete för att åstadkomma en förändring i bedömningskulturen. I fortsättningen bör genomförandet av bedömningen stärkas särskilt på de examensnivåer där läroanstaltsfokusen är stor eller deltagandet i arbetslivet lågt. Det är också viktigt att utveckla utnyttjandet av planerna för bedömning som stöd för handledningen och bedömningen inom ramen för utbildningsanordnarnas kvalitetshantering.

EXAMENSGRUNDERNAS OCH EXAMENSSTRUKTURENS FUNKTION

Reflektioner kring hur examensgrunderna motsvarar arbetslivet, hur de fungerar och om examensstrukturen

GE inom maskin- och produktionsteknik

Det finns betydande utvecklingsbehov i fråga om arbetslivsmotsvarigheten i grundexamen inom maskin- och produktionsteknik. Även om examensgrunderna omfattar ett brett kompetensområde – från installation till produktionsteknik – tyder responsinformationen, vitsordens medeltal och tvåpartsbedömningens låga andel på att kompetensbeskrivningarna inte tillräckligt stöder den studerandes övergång till arbetslivet. Arbetsuppgifter där de som avlägger grundexamen sysselsätts kräver förutom grundläggande kompetens även förmåga att tillämpa färdigheter i varierande produktionsförhållanden och att arbeta som medlem i arbetsgemenskapen. Dessa färdigheter uppnås inte på tillräcklig jämn nivå i den nuvarande formen.

YE i maskinmontering och underhåll

YE i maskinmontering och underhåll är en klart arbetslivsorienterad examen. Yrkesproven genomförs i huvudsak på arbetsplatserna och på tvåpartsbasis, och responsen från arbetsplatshandledare är på god nivå. Detta tyder på att examensgrunderna motsvarar arbetslivets uppfattning om den kompetens som behövs: mekaniskt underhåll, felsökning, installationsarbete och säkert arbete ingår tydligt i examens kompetensbeskrivningar. I examensstrukturen syns god prognostisering av praktiska uppgifter och kompetensbehov.

SYE i maskinmontering och underhåll

Arbetslivsmotsvarigheten är god, eftersom examen inriktas på arbetsuppgifter där det behövs helhetshantering, förutseende underhåll och utvecklingsförmåga. Yrkesproven bygger verkligen på arbetsplatsernas krävande arbetsuppgifter, vilket stöder identifieringen och bedömningen av kunskan. Examensstrukturen är ändamålsenlig: den obligatoriska delen skapar en stomme för ledningen av kompetensen, och de valfria delarna gör det möjligt att fördjupa sig till exempel i att planera underhållet eller utveckla produktionsprocesserna. Strukturens utmaning är dess höga kompetensnivå – genomförandet av examen kräver tillräckligt med utmaningar och tydliga expertuppgifter av arbetsmiljön.

Reflektioner kring examensstrukturen

Det görs fortfarande många yrkesprov vid läroanstalterna.

Integreringen av de gemensamma examensdelarna (GED) i den professionella kontexten verkar förbli svag, vilket kan försämra den studerandes färdigheter att agera i arbetslivet till exempel vad gäller interaktion, matematiska färdigheter eller förståelse för samhället.

Responsen från arbetslivet visar i sig tillfredsställelse med samarbetet, men genomförande av enskilda yrkesprov återspeglar inte nödvändigtvis verkliga situationer eller krav i arbetslivet. Examensgrunderna bör förtydligas så att den studerandes kompetens lättare kan överföras till vardagen på arbetsplatsen.

EXAMENSGRUNDERNAS OCH EXAMENSSTRUKTURENS FUNKTION

Reflektioner kring hur examensgrunderna motsvarar arbetslivet, hur de fungerar och om examensstrukturen

YE i produktionsteknik

Yrkesexamen i produktionsteknik motsvarar i huvudsak de praktiska arbetsuppgifterna inom den tillverkande industrin. Arbetslivsmotsvarigheten i examen förverkligas särskilt i företag där produktionsprocesserna grundar sig på manuell eller halvautomatisk produktion. Å andra sidan täcker examen inte till alla delar de nyaste tekniska brytningsområdena inom industrin, såsom automatiserade produktionssystem eller digital produktionsstyrning. Innehållsmässigt stöder examensgrunderna kompetensen inom tekniskt arbete, men att de kan uppdateras till produktionstekniken som förändras snabbt är en kritisk faktor för att säkerställa att examen är aktuell

SYE i produktionsteknik

På professionell nivå fungerar examensgrunderna tydligt: kompetenskraven gäller produktionsutveckling, hantering av helhetsprocessen, kvalitet och arbetssäkerhet. De är konsekventa och motsvarar den moderna produktionens krav. För att genomföra grunderna krävs dock en viss mognad av både den studerande och arbetsplatsen. Arbetsuppgifterna ska genuint motsvara kravnivån, och yrkesproven ska bygga på verkliga produktionshelheter. Examensgrunderna fungerar bäst i stora eller avancerade företag.

Reflektioner kring examensstrukturen

- YE:s examensstruktur är logisk och stöder specialisering efter grundexamen. Hur väl den fungerar beror dock väldigt mycket på det regionala arbetslivet. Det är inte självklart att det i alla regioner finns företag som kan erbjuda en tillräckligt mångsidig verksamhetsmiljö som utvecklar kompetensen för att genomföra examensgrunderna. De gör det möjligt att planera yrkesprov i olika produktionsmiljöer, men förutsätter att utbildningsanordnaren och arbetsplatsen har förmåga att konkretisera kompetenskraven för praktiska arbetsuppgifter. Strukturellt sett fungerar examen väl, men dess effekt beror på hur intensivt den lokala näringsstrukturen och utbildningsanordnaren samarbetar.
- SYE:s examensstruktur är en logisk fortsättning på yrkesexamen, men dess användbarhet är väldigt beroende av i vilken mån arbetslivet identifierar och värdesätter examen. Strukturellt erbjuder den en möjlighet att avancera i karriären, men för att utnyttja den fullt ut krävs det tydliga roller i arbetslivet där kompetens på denna nivå behövs. Regionalt eller i mindre företag är detta inte alltid realistiskt, vilket kan begränsa examens dragningskraft och användning.

KÄLLOR

Bakgrund

Arbetslivskommissionen har utarbetat en lägesbild av kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömning av kunnande i examina inom sitt område.

Till arbetskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017).

Källor som arbetslivskommissionen använder

Arbetslivskommissionen har haft tillgång till Utbildningsförvaltningens statistiktjänst www.vipunen.fi. Kvantitativa uppgifter (anordningstillstånd, prestationsuppgifter och responsuppgifter m.m.) har hämtats i början av 2025, och uppdateringar som lagts upp i Vipunen senare inte har uppdaterats i lägesbilden.

De examina som är i övergångsperioden ingår inte i de kvantitativa uppgifterna. I utbildningsanordnarnas anordnartillstånd bestäms utbildningsanordnarnas aktivitet utifrån om utbildningsanordnaren registrerat examens- eller examensdelsprestationer 2024.

I Vipunens rapportbeskrivning: På grund av datasekretess visas antalen 1–4 som gäller personer som värdet ”1–4” och antal större än 4 avrundas till närmaste siffra delbar med 3. Medeltalen beräknas med skyddade tal.

Källmaterialet i lägesbildens reflektioner har varit till exempel arbetslivskommissionens besöksrapporter, eventuella utlåtanden om utkast till examensgrunder, planer för bedömning av kunnande samt eventuella begäran om rättelse gällande bedömning av kunnande som gjorts av studerande. Dessutom har man kunnat komplettera reflektionerna med arbetslivskommissionens medlemmars egna observationer.

Arbetslivskommissionens lägesbilder

Arbetslivskommissionernas webbplats och tidigare års lägesuppgifter och lägesbilder finns på Utbildningsstyrelsens webbplats:

<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/yrkesutbildning/arbetslivskommissioner>

Mer information

Arbetslivskommissionernas sekretariat, arbetslivskommissioner@oph.fi

Työelämätoimikunnat
Arbetslivskommissioner

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN